

הכנסת העשרים וחמש

יוזם : חבר הכנסת משה סעדה

פ/5643/25

הצעת חוק המאבק בסנקציות נגד מדינת ישראל, התשפ"ה-2025

הגדרות

1. בחוק זה –

"האזור" – כהגדרתו בתקנות שעת חירום (יהודה והשומרון – שיפוט בעבירות ועזרה משפטית), התשכ"ז-1967¹, כפי שהוארך תוקפן ותוקן נוסחן, מזמן לזמן;

"ישות מדינית זרה" – כהגדרתה בסעיף 36 לחוק העמותות, התש"ס-1980²;
"מידע" – כל סוג של נתונים, מסמכים, חומרים, או ידיעות אודות תושב ישראל או אודות תאגיד הרשום;

"מידע על חייל צבא הגנה לישראל" – מידע על זהותו של חייל צבא הגנה לישראל, מקום שירותו, תפקידו, מעשיו, משימותיו והשתתפותו בלחימה במסגרת שירותו;

"סנקציות" – לרבות הגבלות, איסורים, צעדים כלכליים ופיננסיים המוטלים, במישרין או בעקיפין, נגד מדינת ישראל, אזרחיה, תושביה או תאגידים הרשומים בה;

"רשות זרה" – גוף, מוסד, או רשות מחוץ לישראל, לרבות ממשלות זרות, רשויות ממשלתיות, ארגונים בין-לאומיים, בית הדין הפלילי הבין-לאומי וישות מדינית זרה.

2. איסור על מסירת מידע (א) לא ימסור אדם, במישרין או בעקיפין, מידע לרשות זרה, בידיעה כי המידע עלול לשמש להטלת סנקציות.

(ב) המוסר מידע בניגוד להוראות סעיף קטן (א) דינו – מאסר שלוש שנים; עשה זאת בכוונה להביא להטלת סנקציות – דינו מאסר חמש שנים.

¹ ק"ת התשכ"ז, עמ' 2741, ס"ח התשכ"ח, עמ' 20, התשפ"ג, עמ' 10.
² ס"ח התש"ס, עמ' 210.

(ג) הפונה לרשות זרה בבקשה, הצעה, המלצה או עצה להטיל סנקציות – דינו כדין מי שמסר מידע בניגוד לסעיף (א) בכוונה להביא להטלת סנקציות.

(ד) מסירת מידע לרשויות אכיפה של מדינה זרה על אזרח או תושב של אותה מדינה או אדם השוהה בה, לצורך אכיפת חוק בגין מעשה שמהווה עבירה גם לפי הדין החל בישראל לא תהיה עבירה לפי חוק זה.

(א) לא יאסוף אדם מידע על חייל צבא הגנה לישראל, לשם מסירתו, במישרין או בעקיפין, לרשות זרה מתוך כוונה שישמש לנקיטת הליך משפטי נגדו בקשר למעשה שנעשה במסגרת שירותו; העובר על הוראות סעיף זה – דינו מאסר שלוש שנים.

(ב) לא ימסור אדם, במישרין או בעקיפין, מידע על חייל צבא הגנה לישראל, לרשות זרה, אם יש יסוד סביר לחשוד כי המידע עלול לשמש לנקיטת הליך כלשהו נגדו בקשר למעשה שנעשה במסגרת שירותו; המוסר מידע כאמור – דינו מאסר שבע שנים; המוסר מידע כאמור מתוך כוונה לגרום לנקיטת הליך משפטי – דינו מאסר עשר שנים.

(ג) הפונה לרשות זרה בבקשה, בהצעה, המלצה או בעצה לנקוט בהליך משפטי נגד חייל בצבא הגנה לישראל בקשר למעשה שנעשה במסגרת שירותו – דינו כדין מי שמסר מידע בניגוד לסעיף (ב).

בחוק העמותות, התש"ס-1980³, אחרי סעיף 36א יבוא:

"מיסוי על תרומות 36ב. (א) בסעיף זה – לתאגידים הפועלים להטלת סנקציות או העמדה לדין של חייל צבא הגנה לישראל

"אדם זר" – אדם שאינו אזרח ישראלי כמשמעותו בחוק האזרחות, התשי"ב-1952⁴, או תאגיד הרשום בישראל;

"ארגון" – עמותה או חברה לתועלת ציבור;

3. איסור איסוף מידע על חייל צבר הגנה לישראל ומסירתו

4. תיקון חוק העמותות

³ ס"ח התש"ס, עמ' 210.
⁴ ס"ח התשי"ב, עמ' 146.

"תאגיד עוין" – תאגיד הפועל למען הטלת סנקציות או להעמדה לדין של חייל צבא הגנה לישראל בחוץ לארץ ;
"השר" – שר האוצר.

(ב) היה לשר יסוד סביר להניח כי ארגון פעל בניגוד לסעיפים 2 או 3, בין כפעילות עיקרית ובין אם לאו, יכריז עליו כתאגיד עוין.

(ג) השר לא יכריז כאמור בסעיף (ב), אלא לאחר שניתנה לארגון הזדמנות להשמיע את טענותיו.

(ד) לשם הכרזה כאמור בסעיף (ב), השר יהיה רשאי להסתמך על מידע מודיעיני, ולקבל לשם כך ראיות במעמד צד אחד, ובלבד שלארגון נשוא הדיון ניתנה תמצית סבירה של המידע.

(ה) תאגיד עוין ישלם 50% מס מכל תרומה או הכנסה שקיבל מאדם זר או מיישות מדינית זרה."

ד ב ר י ה ס ב ר

הצעת חוק זו נועדה למנוע העברת מידע לרשויות זרות, כאשר יש סיכון שהמידע ישמש להטלת סנקציות נגד ישראל, אזרחיה, תושביה ותאגידים הרשומים בה. זאת, במטרה להגן על אלו תוך הצבת גבול ברור לאותם רשויות זרות. באמצעות כך המחוקק מגן על ריבונותה של מדינת ישראל ומונע פגיעה בתושביה תוך עקיפת מערכת המשפט שלה.

לאחר פרוץ מלחמת חרבות ברזל הטילו מספר מדינות סנקציות על תושבי ישראל ועל תאגידים ישראלים בקשר לפעילותם למען התיישבות ביהודה והשומרון ומניעת השתלטות של הרשות הפלסטינית על שטחי C. בחלק מן המקרים הסנקציות הוטלו באמתלה כי התושבים נשואי הסנקציות מבצעים פעילות בלתי חוקית, וזאת תוך עקיפת מערכת אכיפת החוק בישראל והבעת אי-אמון בה.

הסנקציות פוגעות באופן משמעותי באנשים ובתאגידים עליהם הן מוטלות – הבנקים הישראליים והמוסדות הפיננסיים בישראל מקפידים את נכסיהם של נשואי הסנקציות ומונעים מהם לבצע פעולות יום-יומיות, כגון תשלום הוצאות משק בית, בלעדיהן אין האדם יכול להתקיים בתקופתו. הפגיעה נעשית שלא בהתאם לדין החל בישראל, ללא שום בירור משפטי וללא שום עמידה בסטנדרטים מינימליים של הליך הוגן. הסנקציות פוגעות באופן משמעותי גם בריבונותה של המדינה, בכך שהן מנסות להשפיע על הנעשה בשטחה ובשטח הנתון לשליטתה.

למדינות המטילות את הסנקציות אין מנגנונים לאיסוף מסודר של מידע על ארגונים ואנשים בישראל. הסנקציות מוטלות על ידי רשויות של המדינות הזרות על בסיס מידע שמוסרים להם פעילים וארגונים ישראלים מתוך מטרה לפגוע במפעל ההתיישבות ביהודה והשומרון, לשתק את ההתנגדות להשתלטות של הרשות הפלסטינית על שטחי C, או להשפיע על מחאה נגד הכנסת מזון וציוד חיוני לרצועת עזה באופן המאפשר את המשך שליטת חמאס שם.

בניגוד לחוק איסור פגיעה במדינת ישראל באמצעות חרם, התשע"א–2011, הצעת החוק הנוכחית לא דנה בהבעת דעות או בפרסומים פומביים, אלא בהעברת מידע ממוקד או פניות לרשויות זרות לשם פגיעה באזרחים ותאגידים ישראלים, או לשם העמדה לדין של חיילי צה"ל בחו"ל. לכן, הפגיעה של האיסור

בחופש הביטוי הנה מצומצמת ומידתית וממוקדת בתקשורת בין אנשים וארגונים הפועלים להטלת סנקציות על ישראלים, או להעמדת חיילי צה"ל לדין בחו"ל, לבין הרשויות של המדינות הזרות וארגונים בין-לאומיים. מכיוון שמסירת המידע פוגעת קשה בזכויותיהם של תושבי ישראל, של חיילי צה"ל ובריבונותה של מדינת ישראל, הפגיעה הנה מידתית ביחס לתכלית זאת.

לא נועד לחול על פרסומים פומביים הנגישים לכל מתוך הנחה שחוק איסור לשון הרע, התשכ"ה-1965, מספיק לעת עתה על מנת לטפל בפרסומים אלה.

סעיף 1 להצעת החוק נותן הגדרה רחבה למושגים של מידע, רשות זרה וסנקציות וזאת על מנת להקיף כל צורה של פגיעה בישראלים על ידי מסירת מידע אודותיהם לרשויות זרות, באופן שההגדרה תחול גם על מסירת כל סוג של ידיעה לידי כל רשות של מדינה זרה, כולל לידי גופים הפועלים כידן הארוכה של מדינות זרות.

סעיף 2 הופך את מסירת המידע, במישרין או בעקיפין, לעבירה פלילית. האיסור על מסירת מידע בעקיפין נועד לכלול בגדרו גם מסירת מידע באמצעות גורמים שלישיים ומתווכים למיניהם ולהקשות להערים על החוק. היסוד הנפשי הנדרש הוא מודעות לכך שהמידע עלול לשמש להטלת הסנקציות, כאשר בגדר המודעות כלולה גם עצימת עיניים. תכלית האיסור הרחב למנוע כל העברת מידע לשם הטלת סנקציות גם באיצטלה מיתממת של "מחקר" או פעילות לקידום "זכויות אדם".

סעיף קטן (א) מטיל איסור על מסירת המידע וסעיף קטן (ב) קובע את הסנקציה העונשית בגין מסירת המידע, זאת תוך הבחנה בין מסירת מידע מודעת למסירת מידע מכוונת לשם הטלת הסנקציות.

סעיף קטן (ג) מטיל איסור על פניות לרשויות מדיניות זרות בהצעה, עצה, בקשה או המלצה להטיל סנקציות, גם אם הפניה אינה כוללת מידע קונקרטי, וזאת מכיוון שעצם הפניה מגלמת מטרה להביא להטלת הסנקציות.

סעיף 3 מוצע לקבוע איסור על איסוף מידע על חייל צה"ל, לשם מסירתו, במישרין או בעקיפין, לרשות זרה מתוך כוונה שישמש לנקיטת הליך משפטי נגד אותו חייל בקשר למעשה שעשה במסגרת שירותו. כמו כן, מוצע לקבוע איסור דומה בנוגע למסירת מידע כאמור בנוגע לחייל צה"ל ככל שישנו יסוד סביר לחשד כי הוא עלול לשמש לנקיטת הליך נגדו בנוגע למעשה שעשה במסגרת שירותו, ובתוך כך גם לקבוע נסיבות מחמירות של מסירת מידע מתוך כוונה לגרום לנקיטת הליך כאמור. עוד מוצע, לקבוע איסור על פנייה יזומה במספר אופנים לרשות זרה בבקשה לפתיחת הליך משפטי נגד חייל צה"ל בנוגע למעשה שעשה במסגרת שירותו.

סעיף 4 נועד להרתיע ארגונים ישראלים מפני פעילות בניגוד לחוק המוצע. מוצע, כי שר האוצר יהיה בעל סמכות להכריז על עמותה או חברה לתועלת ציבור כארגון הפועל למען הטלת סנקציות, או להעמדה לדין של חיילי צה"ל בחו"ל. פעילות זאת של ארגונים ישראלים מתבצעת לרוב לא באופן גלוי וקיים קושי לאסוף ראיות העומדות ברף ההוכחה הפלילי ואשר ניתן לגלותן מבלי לפגוע באינטרסים ביטחוניים ומדיניים חיוניים, או מבלי לסכן את מקורות המידע ושיטות העבודה שהניבו את המידע. על כן, מוצע כי הרף הראייתי להכרזה על ארגון כארגון הפועל להטלת סנקציות, או להעמדה לדין של חיילי צה"ל בחו"ל יהיה יסוד סביר להניח – קרי, ראיות מינהליות המביאות באופן סביר למסקנה שהארגון פועל למען מטרות אלה. לשם הכרזה על ארגון ככזה הפועל למען הטלת הסנקציות, או להעמדה לדין של חיילי צה"ל בחו"ל, די אם פעילות זו תהיה אחת הפעילויות של הארגון, ולא דווקא המרכזית, או הדומיננטית – די בכך שלצד הפעילויות נוספות אנשי הארגון הנדון גם מוסרים מידע לרשויות זרות לשם הטלת סנקציות, או אוספים, או מוסרים מידע אודות חיילי צה"ל באופן החושף אותם לסיכון של נקיטת הליכים משפטיים נגדם בחו"ל.

מכיוון שהסנקציה על ארגון מוכרז ככזה הפועל למען הטלת סנקציות, או להעמדה לדין של חיילי צה"ל בחו"ל הנה מתונה יחסית – מיסוי מיוחד על תרומות מאזרחים, ארגונים וישויות מדיניות זרות, ולנוכח הפגיעה הייחודית באינטרסים החיוניים של המדינה הנובעת מפעילות הגוררת הטלת סנקציות או המסכנת חיילי צה"ל, קיימת הצדקה לרף ראייתי הנופל מזה הפלילי, או אף מרף ביניים של "ראיות ברורות ומהימנות".

הסעיף קובע מיסוי של 50% על תרומות מאזרחים, ארגונים וישויות מדיניות זרות לעמותות ישראליות, מתוך ראייה, כי אין זה לגיטימי שזרים ימננו פעילות שנועדה לגייס את המדינות הזרות, או ארגונים בינלאומיים לפגיעה באזרחי ישראל או בחיילי צה"ל.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
י"ז באדר התשפ"ה (17.03.2025)